

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefon szám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1500 korona.
Előfizetési ár egy hóra 35000 K

A zsidógimnázium.

Építsünk-e teljes zsidógimnáziumot?

Cikksorozat.

Irtá: BÉKÉS GYULA.

Első közlemény.

A debreceni zsidóság körében két ségkivül a zsidógimnázium körül folyik most a legnagyobb vita. A zsidó gimnázium alapjában már megvan; alsó osztályában szépen folyik a tanítás és most az a kérdés, építsünk-e teljes zsidó gimnáziumot.

Nagy és komoly probléma ez. — Megérdemli, sőt ami ennél is több: talán meg is követeli, hogy beható módon foglalkozzunk vele. Ugy értem, hogy én is kötelességet teljesítek, amikor erre vállalkozom. Teszem ezt mélyebb megfontoltsággal s azzal a nyugodt tudattal, hogy e nagyjelentőségű kérdés — habár igénytelen — tárgyalásánál: hazánknak, városunknak, egyházamnak csak szolgálatot tehetek.

Előre bocsátom világosan és a legteljesebb nyomatékkal, hogy én a zsidó gimnáziumnak elvi ellensége nem vagyok a legtávolabbról sem. Mert ha van református, római, katolikus, gör. katolikus, ág. ev. középiskola, miért ne lehetne magyar zsidó tanintézet is? Amint-hogy tudommal van is. A debreceni zsidóság ugyanis spontán elhatározással megnyitotta zsidó gimnáziumát, amelyet most, a leggyorsabb tempóban, mondhatnám galopban, nyolc osztályúvá akar emelni, ma még pontosan ki sem számítható beruházásokkal....

Hát álljunk meg itt egy kicsit, m. t. hűsorsosaim, nehogy esetleg a nagy vágatásban valahogy árok fenekére kerüljünk e szép és nemes ügygel. Gondoljuk meg egy kicsit: kell-e nekünk teljes zsidó gimnázium? Hozzá teszem mindjárt és éppen itt, Debreczenben. És ha még elengedhetetlenül szükséges is volna a 8 osztályú zsidó gimnázium, vessünk kissé számot magunkkal: vajon megbírnánk-e most egy teljes tanintézet felállításának, berendezésének és fenntartásának hatalmas erőpróbáját? Nem-e várnak reánk fontosabb s elodázhatatlanabb közzefeladatok.

Kezdjük a dolog genézisén! Hogy is született meg itt a zsidó gimnázium? Tagadhatatlanul a legáldatlanabb körülmények közepette, a melyeket kurzus néven ismer az egész ország. Kerülni akarok itt mindent, ami politikum és így csak annak a ténynek megállapítására szorítkozom, hogy e lázas időszak tulfutott atmoszférájában jöhetett csak létre a numerus klauzus, mely a magyar zsidóságot részben kizárta a magyar egyetemekről.

Ezek után szinte ösztönszerű volt a magyar zsidóság védekezése. — Erthető, hogy a magyar zsidóság is bizfosítani igyekezett a művelődéshez, az élethez való jogát. Mindjárt iskolák alapítására gondolt s ebben ő járt elől, amely egyszerűen megszerezte a zsidó gimnázium alsó osztályait. Már az is erőfeszítés volt, de minden energiája latba vetésével mégis megtette a debreceni zsidóság. A helyzet is olyan-nak mutatkozott akkor, hogy nem lehetett előle kitérni.

De nézzük, milyen a helyzet most Menjünk-e tovább rohamlépésben a megkezdett uton, vagy pedig maradjunk meg az alsó osztályú középiskolánál?

En voltam az, aki a hitközségnek egyik gyűlésén határozottan megmondtam: nem látom szükségét, hogy a zsidó gimnázium nyolc osztályúvá fejlesszessék. Még kevésbé bírom abban, hogy ez éppen most keresztülvihető; majdnem azt mondtam: keresztül erőszakolható volna. Ki is fejtettem, hogy miért.

Az az érvelés ugyanis, hogy a kultuskormány nem engedélyez csonka, tehát négy osztályú gimnáziumot, praktikus érv laikusokkal szemben, de a tájékozottak előtt csak üres érv marad, ami nem áll meg.

Ha a miniszter akként vág most ketté bevált, régi gimnáziumokat (és ezt ismételtelen megtette), hogy fele lesz polgári, fele meg földműves iskola, akkor elnézi azt is, hogy nekünk még jó néhány évig csak négy osztályú gimnáziumunk legyen. Sokkal könnyebb ezt elintézni, mint első tekintetre látszik.

Tehát azt, hogy mi most építsünk gimnáziumot: sem egyházi, sem anyagi okokból nem tartom kívánatosnak. Veszem első sorban is az egyházi érdeket, ami tulajdonképpen egymagában is eldönthető a kérdést.

Mit érhetünk el mi a 8 osztályú gimnáziummal? A zsidóságnak felekezeti alapon való teljes elszeparálódását. Azt jelentené ez, hogy a zsidó ifjúság teljesen a felekezete által felépített falakon belül nevelkednék s ne ismerje meg, ne szívjá magába az egész társadalom életét levegőjét. Kimenjen az életbe s ott egy új légréteget találjon, amelybe idegenül, szögletesen illeszkedjen be. Ez lehetetlenség! Ezzel csak a saját helyzetünket nehezítenénk meg.

A világért sem akarom azt mondani, hogy a zsidó gimnázium nem adhatja meg azt a szellemet, ami az ifjúságnak kell.

Elsőrendű, kitünő tanerői vannak, kik más tanintézetek élén is érdemeket szereztek. Elég csak az országos nevü dr. Kardos Albertre hivatkozni, de a zsidó gimnáziumtól nem vitatható el bizonyos felekezeti, egyoldalúság, ami más felekezeteknél nem oly nagy baj, az, az előítéletekkel mindig találkozó ifjúságunknál egy igen súlyos ballaszt lehet, ami társadalmi elhelyezkedésében még jobban megnyomoríthatja.

A társadalmi elkülönülés felé gravitálni pedig egyenesen öngyil-

kosság volna részünkről, tekintve, hogy ellenségeink úgy is azzal vádolnak (és pedig teljesen indokolatlanul), hogy csak önmagunkkal vagyunk szolidárisak. Gondoljuk meg azt, ha mi külön gimnáziumokat építünk fel, akkor tulajdonképpen a numerus klauzus malmára hajtjuk a vizet. Hova tovább kiválasztódunk a nagy magyar társadalomban, holott mi ott akarjuk a megillető helyet elfoglalni, mint zsidó vallásúak, de éppen olyan jó magyarok, mint bárki más e hazában.

Igénytelen nézetem szerint a numerus klauzus ellen nem lehet, helyesebben: nem célirányos éppen a

zsidó gimnáziumokkal küzdeni. Ez lehet egy szükség szerinti expedienst, de végeredményében nem hasznos megoldás. Ma már nem látom be ennek a szükségszerűségét sem. Hiszen az ugynevezett kurzus nem a mi kedvünkért, hanem az egyetemes magyar nemzeti érdek nyomása alatt kezd alkonyodni. Lép-ten-nyomon tapasztaljuk, hogy jóhiszemű hívei is egyre-másra veszik revízió alá felfogásukat. Sőt a kultuszminiszter félreérthetetlenül és meg nem cáfolhatatlanul jelentette ki, hogy előleg ő sem kive a numerus klauzusnak.

(Folytatása a holnapi számban.)

A nemzetgyűlés október 1-ig elnapolta üléseit.

Szenvedélyes vita a moziengedélyek körül. — A nemzetgyűlés nyári szünetre ment.

Budapest, július 4. Tizenegy óra után néhány perccel nyitotta meg a nemzetgyűlés mai ülést Szcsitovszky Béla elnök.

Ezután rátérnek a fővárosi törvényjavaslat tárgyalására. Az első szónok Hegymegi Kiss Pál, aki részletesen boncolgatja a fővárosi javaslat paragrafusait. Az a rendelkezés, amely szerint csak azok választhatnak, akik hat év óta laknak a fővárosban: a munkásság ellen irányul. Azt indítványozta, hogy a tíz éven belül, bár megszakításokkal is, legalább hat éven át Budapesten lakó szavazók is választhassanak.

A javaslatot nem fogadja el.

A mozik körül.

Viczián István személyes kérdésben szólalva fel kijelenti, hogy ellene — indokolatlanul — burkolt gyanúsítások hangzanak el, noha ő soha sem személyeskedett. A tegnapi nemzetgyűlési vitában a sokat hánytorgatott mozirendeletet vették szemébe.

Hivatalos adatok alapján megállapítja, hogy mindössze 57 mozi cserélt gazdát.

Rassay: Hány mozi volt összesen?

Viczián: Nyolcvan.

Pikler: Csak a zsidóktól vették el.

Viczián: Aki ezt mondja, nincs tisztában azzal, hogy a mozik 95 százaléka zsidó kézben volt.

Petrovác: Fordított numerus klauzus!

Viczián: Az 57 mozból hatot kaptak a filmvállalatok; ötöt az angol Film rt.

Rassay: Kik az igazgatóság tagjai?

Viczián: Azt nem tudom, csak annyit tudok, hogy Stead, angol ezredes volt a vezérigazgató.

Peyer Károly: Közönséges csirkefogó, angol siber.

Esztergyólyos közbeszól valamit s különösen a szociáldemokraták és a baloldal állandó közbeszólásokkal zavarják a szónokot.

Elnő a közbeszólók között többit rendreutasít.

Viczián: Az Angol-Magyar Film ipar rt. több mozit vásárolt össze. A tulajdonosok beleegyezésével felrelmezte az engedély megadását. A mikor az engedélyt megkapta, akkor az összes budapesti bankok megadták a finanszírozást. A legnagyobb könnyelműség lett volna a volt belügyminiszterrel, ha nem állott volna szóba ezzel a részvény-társasággal. Ezenfelül maradt még 46 mozi. A rendelet intencióinak megfelelően, ebből a 46 mozból 30 mozit kaptak a rokkantak, özvegyek és árvák; ötöt kaptak a nyugalmazott, érdemes, volt tisztviselők, vagy ezek özvegyei. A többi kilencet pedig a társadalmi-egyesületek. Felsorolja azoknak neveit, a kik mozit kaptak. Ezek mind százszázalékos rokkantak, féllábúak, vagy vakok, hadiözvegyek, 6-8 gyermekkel.

Felkiáltások a kormánypárton: Ezt miért nem akarják meghallgatni!

Viczián: Kivételt ezek közül csupán hárman képeznek: néhai Papvály Elemérné, a Hiszekegy szerzője, báró Eötvös Károly unokája, Scheiger aradi vértanu unokája.

Esztergyólyos János: Azok neveit olvassa fel, akikről elvették a mozit.

Viczián: Tudja, hogy ezek között is vannak becsületes polgárok, de ezek nem szorultak az állam segítségére, ellentétben azokkal, akik engedélyt kaptak.

A szociálista oldalról valaki azt kiáltja Viczián felé: Biztosan kerestett rajta!

Nagy zaj az egész Házban. Minden oldalról azt kiáltják a szociáldemokraták felé: Hogy lehet ilyet mondani? Alávaló gyanúsítás!

Az elnök a rendet alig tudja helyreállítani. Kérdezi, ki tette a közbe-szólást.

Peyer Károly jelentkezik: Az elnök rendreutasítja.

Viczián azzal fejezi be beszédét,

szeretné tudni, akad-e még valaki, aki szemére veti azt, amit ő becsületesen cselekedett.

Csik József keresztény ellenzéki a Népszavában megjelent cikkkel kapcsolatban kijelenti, hogy arra mindenkor kész, hogy a kormány mellett állást foglaljon, mikor a kommunista elemek fékmentartásáról van szó.

Rassay Károly még egyszer felszólal a mozi-ügyben. Zeőke pedig személyes ügyben.

Legközelebbi ülés október 1-én.

Az elnök napirendi indítványt tesz, indítványozza, hogy a legközelebbi ülés holnap legyen.

Meskó Zoltán az elnök napirendi indítványával szemben azt indítványozza, hogy napolják el a nemzetgyűlést október 1-ig. Azzal indokolja indítványát, hogy a képviselők-re kerületükben a földreformmal kapcsolatban sok teendő vár. Ezeket nem intézhetik el másként csak úgy, ha száneire megy a nemzetgyűlés. A fővárosi törvényjavaslatot úgy sem tárgyalhatják le idejében, mert körülbelül még 30 szónok van feliratkozva. Kéri indítványának elfogadását.

Rakovszky Iván belügyminiszter kijelenti, hogy a kormányelnök és az ellenzék bizonyos vezérférfiai között megbeszélések voltak az irányban, hogy a fővárosi törvényjavaslatot 6-ig letárgyalják. Meg egyezés nem jött létre, de a kormány vállalja ezt a terminust, bár nincsen kiállítás arra, hogy a törvényjavaslat 6-ig letárgyalható legyen. A kormány azonban mégis módot kíván nyújtani a nemzetgyűlésnek arra, hogy a törvényjavaslatot addig is letárgyalják.

Pakots József ugyancsak a napirendhez szól fel. Indítványozza, hogy a holnapi napon válaszoljon a kultuszminiszter a közéniskolai felvételi vizsgálatok eltörlésére vonatkozó interpellációjára.

Mielőtt a napirend felett döntene a nemzetgyűlés az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után Székács Andor a házszabályokról kér szót. Azt kívánja, hogy az ősszel összeülő nemzetgyűlés elé a fővárosi törvényjavaslatot egyidejűleg terjesszék be a vidéki törvényhatóságok újjászervezéséről szóló törvényjavaslattal.

vezéséről szóló törvényjavaslattal.

Berki Gyula a napirendhez szól. A rendelkezésre álló négy nap alatt a javaslatot úgy sem lehet letárgyalni, ezért csatlakozik Meskó Zoltán indítványához. — Kijelenti azonban, hogy ez nem bizalmatlanság az elnökkel szemben.

Propper Sándor ugyancsak a napirendhez kér szót. Meskó Zoltán s pártja álláspontját puccsnak nevezi.

Ezért az elnök rendretasítja. Propper azt kívánja, hogy a Ház holnap is tartson ülést.

Propper beszéde közben a szociáldemokraták állandóan beszélgetnek, mire Propper ingerülten kiált a melléte ülő Farkas Istvánra, hogy ne zavarja állandóan.

Kijelentése harsogó derűtséget vált ki az egész Házban.

Propper kijelenti, hogy elhárítja magáról a történelmi felelősséget azért, hogy most szabadságra megy a Ház.

Rakovszky Iván belügyminiszter rámutat arra, hogy a mindenkori kormányok számtalan esetben alárendelték magukat a többségnek je lentéltelen kérdésekkel szemben. — Most mindössze arról van szó, hogy a nyári szünet holnap vagy holnapután kezdődjék meg. Pár héttel ez előtt indultak meg a tárgyalások a fővárosi javaslat letárgyalása végett és mindenki tisztában volt azal, hogy a szünet július 1-én megkezdődik. Leszövegi, hogy az ellenzék és Meskó Zoltán részéről semmi olyan kijelentés nem hangzott el, amelyek alapján lehetséges volna a fővárosi javaslat gyors letárgyalása. Ismételtén kijelenti, hogy a kormány alárendeli magát a több ség akaratának.

A szavazásnál a nemzetgyűlés többsége Meskó Zoltán indítványát fogadja el.

Az indítvány ellen az ellenzék részéről csak a szociálisták, Rassay Váczonyi, Fabián, Szilágyi s Propper szavaznak.

Az elnök kijelenti, hogy a nemzetgyűlés legközelebbi ülését október 1-én délelőtt 10 órakor tartja, melynek napirendjén a mai napirend szerepel. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés 3 órakor véget ért.

A teremből távozó képviselők megjelentek az elnököt.

A magyar kölcsön amerikai jegyzése felülmúlja a várakozásokat.

Angliában a pénzügyeteket megrohanták a magyar kölcsönért.

London, jul. 3. Az Exchange távítati ügynökség jelentése szerint a magyar kölcsön amerikai jegyzése lényegesen felülmúlta a várakozásokat. A Newyork Times ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Amerika részvétele elismerése a magyar nemzet veleszületett egészséges volta-
nak.

Budapest, jul. 3. A nemzetgyűlés folyosóján ma élénk megbeszélés tárgya volt a külföldi kölcsön jegyzések hatalmas sikere. Különösen az egységspárt és a kormányzó-pártot támogató pártok között mutatkozott nagy érdeklődés. Örömteljes bizalommal tárgyalták a kérdést. Az egységspárt tagjai igen jelentős eredménynek tekintik a jegyzések eredményét, a gazdasági újjáépítés szempontjából. Különösen szimpátiával emlékeztek meg az angol támogatásról, amelynek nyomán az összes külföldi államok szintén jelentékenyen részt vettek a kölcsönnyújtásban. Véleményük szerint az elért eredmények erősen hozzájárulnak az ország bizalmának helyreállításához s teljesen igazolják azt a politikát, amelyet gróf Bethlen István inaugurált.

A belföldi kibocsájtás.

Budapest, jul. 3. A pénzügyminiszter legutóbb azt jelentette ki, hogy a belföldön jegyzésre kerülő 10 millió aranykorona kibocsájtási árfolyama a londoni kibocsájtási árfolyamon fog megtörténni. — Erre vonatkozólag holnap történik meg a végleges döntés. A terv szerint a kibocsájtási árfolyam 88 lesz, a kamatláb 7 százalék, s a törlesztés itt is 1944-ig esedékes. — A jegyzésben bárki részt vehet.

Egy-ik legnagyobb angol lap cikket Bethlen gróf munkájáról.

London, jul. 3. A Financial Times szerint a magyar kölcsön jegyzése végett valósággal megrohanták az illető intézeteket, amelyek előtt már kora reggel nagy csoportok állottak fel, nehogy a jegyzésről lemaradjanak. Valószínű, hogy a kölcsönért még a végleges jegyzés előtt praeciummal fogják jég-
zni a piacot.

A Daily Express a magyar kölcsön ügyének „Magyarország gyógyulása” címen külön cikket szentel. Lábbadozó beteghez hasonlítja Magyarországot, aki hosszú és aggasztó betegség után átjutott a vál ságon és immár fel tud ülni és táplálékot tud magához venni idegen kölcsön alakjában.

Az az orvos, aki Magyarországot meggyógyította, Bethlen volt. A beteg legvégső pillanatában hivatkozott segítségül Villiam Goodot, aki Auszriában olyan elsőrangú eredményt ért el.

Bethlen az európai politika egyik legkiemelkedőbb alakja. Bár törekényestü embernek látszik, a sport olyan erőt ad neki, amely nem látszik meg rajta. Bethlen egészsége a legnagyobb fontossággal bír Magyarországra néve. Az ország jövője tőle függ. Erdélyi birtokait el kobozták, de maga Bethlen kijelentette, hogy ez nem személyes üldözés jellegével bír, mert valamennyi más erdélyi magyarral ugyanígy jártak el.

Az ellensége ellen bátran küzdő és győzeimében bizó Magyarország látványa igaz rokonszenvet ébreszt.

Küldöttség a miniszterelnöknél a nagy-kállói gimnázium fenmaradása érdekében

Budapest, július 3. Nagykálló 20 tagu küldöttsége tiszteltett ma délelőtt Kállay Tibornak, a nagyközség diszpolgáranak s több szabolcs-megyeyi képviselő vezetésével Klébelsberg Kunó gróf kultuszminiszter előtt.

A küldöttség nevében Marno plébános a minisztertől a nagyközség főgimnáziumának további fenntartását kérte. Rámutatott azokra az igen fontos kulturális szempontokra, melyek a kérelem teljesítése mellett szólnak, kiemelve azt, hogy a gimnázium 300 éve áll fenn, hogy most a határszél közelségére való tekintettel még fontosabb hivatást tölt be, mint azelőtt.

Kállay Tibor rámutatott arra, — hogy a küldöttségnek nincsen szándékában olyat kérni, amit a miniszter a megszabott költségvetés keretében nem teljesíthet, csupán jóindulatot kért arra, hogy mivel a nagyközség eddig is meghozott minden áldozatot a gimnáziumért és ezután is hajlandó még fokozottabb áldozatkészségre, a miniszter tegye lehetővé a gimnázium további fenntartását.

Klébelsberg válaszában hangsúlyozta, hogy egyelőre csak a tanács javaslatáról van szó, amelyet még az érdekeltekkel kíván tárgyalni, ennek folytán fog véglegesen dönteni. Hangsúlyozza, hogy Nagy

kálló egyike azoknak a községeknek, amelyeknek a legjobb kilátásuk van arra, hogy a gimnáziumok továbbra is megmarad, különösen abban az esetben, ha a pénzügyi kérdéseket sikerül oly értelemben megoldani, ahogyan azt Kállay Tibor vázolta.

A küldöttség a választ megnyugvással vette tudomásul.

Uj megoldási terv a Kmetty-ügyben.

Budapest, július 3. Munkatársunknak alkalma volt a jogjár egyik professzorával beszélgetést folytatni, a beszélgetés alapján lelethetjük, hogy Kmetty Károly ügye könnyen olyan fordulatot vehet, amely eddig nem szerepelt az eshetőségek sorában. Arról van szó nevezetesen, hogy akció indult meg olyan irányban, hogy a rektor barátságos uton hívja fel Kmetty professzort a dékáni tisztségéről való lemondásra és ha ezt Kmetty önszántából megtenné, akkor a jogikar lépéseket tenne a kultuszminiszternél abból a célból, hogy Kmetty ismeretes és már elintéztett fegyverim ügyében, melyből kifolyólag annak idején a legenyhébb ítéletet kapta, új vizsgálatot rendeljen el. Amennyiben ez az újbb vizsgálat igazolná azt a fel fogást, hogy Kmetty Károly magatartása nem ad okot kifogásokra, akkor a szeptemberben kitűzendő dékán választásnál újra őt választanák dékánná. Most már csak Kmetty Károly elhatározásán múlik, hogy e t a megoldást akceptálja-e

A kisantant konferenciája előtt.

Milyen magatartást tanúsítanak a kisantant afamai Magyarországgal szemben.

Prága, július 3. A kisantant konferenciája a jelentős eseményeknek egész sorában fog állást foglalni. Ezek közé tartozik a jóvátételi kérdés új fázisa, a nagyhatalmak új orosz politikája. A meglevő kisantant szövetség a konferencián részt vevő államok kezét csak a magyarokkal szemben folytatandó politikában köti meg, egyébként teljes cselekvő szabadságot biztosítanak nekik.

A prágai konferencia legfontosabb pontja az orosz kérdés lesz. — Nem kevésbé fontos kérdés Magyar ország szanálása.

A kisantant természetes hivatása a pacifikálás, nem csupán politikai, hanem gazdasági értelemben is. A kisantant gazd. szövetsége gazdasági konfliktus esetére előre paralizálja Magyarországot. De Középeurópa nem maradhat időtlen időkig katonai tábor. A feszültség és békétlenség okait el kell távolítani. A pacifikálás eszközeinek az egyik legfontosabb része a gazdasági együttműködés, mert a gazdasági kaos csak konfliktusokra vezet. A kisantantnak természetes érdeke Magyarország gazdasági konszolidációja.

Prága, július 3. A prágai konferenciáról a Ludo Pravo így ír: A monarchia helyén keletkezett

kisantant egész szelleme nem sokban különbözik a régi monarchia szellemétől. A kisantant azonban nem képes azt a hivatást teljesíteni, amely jogosulttá tenné létezését. Ezért keresi az utakat Magyarországra és Ausztria felé. Más formában igyekszik felújítani a dunai államközösség egykori egységét. — A esődbe jutott Ausztria és Magyarország szanálását akarja felhasználni, hogy bevonja őket a közép-európai gazdasági egységbe, hogy megakadályozhassa Középeurópában a bolsevizmust. Benes nagy erőfeszítéseket tett a konszolidáció irányában, de csak annyit ért el, hogy Franciaországnak a kisantant képében esendőre van Középeurópában.

Hirdessen a „Debrecezen”-ben !!

izzadá ellen ANTISZANOL
kerécs. elismert kitűnő hatású gyógyszer. ká ziti

BÁNÓ ANDOR

„Arany Arany” győ vs-értára. Debrecezen, Piac utca és S-est Anna-utca sarok.
Tel. 41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

Törvénytelen védve.

A husneműk vasárnapi árusítása. Husiparosok figyelmébe.

A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekelt husiparosok tudomására a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak az ipari munka vasárnapi és Szent-István napi szabályozása tárgyában 94537. sz. 1921. évi november 18-án kiadott rendeletét módosító 75039-1924. sz. rendeletét, mely a következő:

„Munkaszüneti napon Budapest székesfőváros kivételével az ország egész területén megengedett husárusítás megkezdésére az ipari munka vasárnapi és Szent-István-napi szünetelésének szabályozása tárgyában 1921. évi november hó 18-án 94537—K. M. szám alatt kiadott rendelet 4. paragrafus második bekezdésében megállapított időpontnak korábbi időpontra kitolása válván szükségessé, az említett bekezdés szövegét az 1891. évi XIII. törvények 3-ik paragrafusaiban nyert felhatalmazás alapján a belügyi és földművelésügyi miniszter urakkal egyetértőleg következőképpen állapítom meg.

Az ország területének egyéb részeiben husneműk reggel hat órától délelőtt tíz óráig árusíthatók, az árusítást azonban halnak, továbbá élő és leölt barmoknak kivételével, az üzlettulajdonosok csupán maguk, esetleg családtagjaik szolgáltatásainak igénybevételével végezhetik, üzleti személyzetüket (segédeküket, tanoncokat és más alkalmazottaikat) nem foglalkoztathatják, velük sem az üzletben, sem azonkívül semmiféle munkát nem végeztethetnek.

— **Ellenőrző hivatal a Hortobágyon.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap ülésében azt indítványozta Jóna István bizottsági tag, hogy a Hortobágyon állítsanak fel a város ellenőrző hivatalát, mely a város anyagi érdekeinek megővására ügyelne fel. A Hortobágyon ugyanis ériási értékek vannak a városnak. A bizottság elfogadta Jóna István indítványát Balogh István bizottsági tagnak azzal a póndítványával, hogy a tanács indíton vizsgálatot a tavaszi kaszálások dolgában.

— **A város svájci frankkölcsönének felosztása.** A város tudvalóleg 60 000 svájci frankkölcsönt kapott. A belügyminiszter azzal a kikötéssel hagyta jóvá a kölcsönkötést, hogy a városnak gyümölcsöző módon kell befektetnie. A város tehát úgy határozott, hogy a frankokat a városi vállalatok között osztja fel. A jog és pénzügyi bizottság elfogadta a városi tanács felosztási tervét. E felosztás szerint a világi vállalat 15.000, a városi könyvnyomda 25.000, a téglagyár és a szeszfőzde 5—5000 frankot kapnak. — A fennmaradó 10.000 frankot az első törlesztésre tartják vissza.

— **Az „Egyetértés” dalegylet 25 éves jubileuma.** A Máv. műhelyfőnökség beadványában tudomására hozza a városi tanácsnak, hogy a kebeléből alakult „Egyetértés” zenekar és dalegylet augusztus hó 9-én fogja ünnepelni 25 éves fenállásának jubileumát. Azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy erre az alkalomra engedje át a Csokonai színházat. A tanács úgy döntött, hogy mivel a színházi szezon befejeztével a színházat feltétlenül tatarozni kell s a munkálatok csak augusztus végére fejeződnek be, legfeljebb csak aug. 23., vagy 30-án tudja átengedni.

Kávéházban, vendéglőben és a fodrásznál követelje a Debreczent.

A város nem ad segílyt a reáliskolának, inkább lemond tanárjelölési jogáról.

A kultuszminiszternek leírta érkeztet a városhoz, melyben arra hívja fel, hogy a reáliskolának még 1892-ben megszavazott 18.000 — K. segílyt valorizálja aranyértékre. Így 108 millió koronát tenne ki az évi segíly. Ezzel szemben a városnak megmaradna az a joga, hogy a szerződésben kikötött tanszékekre gyakorolja a tanárjelölési jogot. A jog- és pénzügyi bizottság dr. Csűrös tanácsnok előadása és dr. Vásáry tanácsnok hozzászólása után úgy határozott, hogy lemond a ta-

narjelölési jogáról, a segíly nyújtást pedig beszünteti.

Ily értelemben fognak a kultuszminiszterhez felírni, jelezve azt is, hogy ha álláspontját a miniszter nem teszi megáévá, hajlandó a segílysszeget olyan mértékben valorizálni, amilyen mértékben az állam varázdta a még 1912-ben megállapított 60 000 korona államsegélyt. A város ugyanis ennyi államsegélyt kap még ma is minden valorizáció nélkül.

Az ohatí apátsági templom dombja.

A városi muzeum ásatásai.

Az elpusztult debreceni régi templomok közül tizenegyet alapfalait kereste ki, részben meg is találta már a városi muzeum. Ezek az ásatások a zámi és ohatí apátsági, a parlagi, monostori, halapi, nagy és kisguthi, balmazi, eszési, hosszúmacsi és szalóksámsoni paróchiális templomok építési stílusára, idejére, méreteire vetettek világosságot. Az eredmény iránt a műemlékek országos bizottsága is érdeklődik. Kívánságára a muzeum igazgatósága a közoktatásügyi minisz-

térium útján ma felküldötte az országos bizottsághoz ezen középkori templomok feltárt alapzatairól 1:100 arányban készült összes rajzok másolatait, az ásatások részletes leírásával együtt. Ráadásul felküldötte a herpályi és zeleméri esonkatornyok saját skiccei után rajzolt látképeit is; a guthi templom-maradványaival együtt, ez a két torony-rom lévén egyedüli középkori építészeti műemlék Debrecen környékén.

A színház kapuzárásáig a legkiválóbb fővárosi művészek vendégszerepelnek.

Jövő héten Sarkadi Aladár vendégszerepel.

A színházi szezon az előrehaladott nyári szezon dacára a legváltozatosabb művészi élményeket igéri. Honthy Hanna nagysikerű egyhetes vendégszereplése után, július 9-én a magyar színpad egyik legkiválóbb groteszk komikus, Sarkadi Aladár lép fel a Csokonai-színházban négy estén keresztül. Legkitünőbb alakításai közé tartozik az *Artatla don Juan* és a *Huszonyoleas*. — Sarkadi mind a két darabban fel fog lépni. Valóságos szenzáció lesz a „Huszonyoleas”. Ezt a groteszk, szellemesen szípkázó ötletek tömegétől súlyos bohózat az összes vidéki városokat megelőzőleg kerül színre Debrecenben. Eddig csak Budapestet játszották, ahol Sarkadi frenetikus sikert aratott. A Huszonyoleas-ban van a következő vendéglői jelenet:

Sarkadi: Pincér, forrón és gyorsan egy meleg levest kérek.

Pincér: Igenis (el).

Sarkadi: (olvas).

Pincér: Tessék parancsolni, itt a leves.

Sarkadi: (Föl se néz az ujságból) Azonnal vigye vissza. En egy forró levest kértem. Erti, hozzon egy levest forrón és gyorsan.

Pincér: Igenis kéremássan (dühösen el).

Sarkadi: (tovább olvas).

Pincér (izzadva, lihegve): Itt van kéremássan a leves. Tessék.

Sarkadi: Rohanva vigye vissza. Csak forró, nagyon forró levest kérek gyorsan.

Pincér (kétségbeesve a tulajdonoshoz): Főnök ur, a vendég ur

megőrült. Minden levest visszaküld Mindig forró levest kér forrón. A másodikszor melegíttem fel, még is visszaküldi.

A főnök ur: Kérem, az én vendéglőmben kitünő a felszolgálás, példás a kiszolgálás. A vendég ur forró levest kért, hát jó, a pincér visszavitte a meleget és hozott forrót. De kérem a forrót mért tetszik visszaküldeni. Ez nem megy így kérem, mi nem vagyunk bolondok.

Sarkadi: Jó-jó. Ha a pincér a hüvelyk-ujját benn tartja a leveses csészébe, az nem lehet forró. Ezt én tudom. Forró levest kérek gyorsan....

A júliusi vendégszereplésekre befejezett dolog még Pécsey Erzsé is, aki operettekben fog fellépni. A tárgyalások egyre folynak Fedák Sárival. — Kardoss Géza mindent elkövet, hogy a nyári utószezonban a műsor és a vendégszereplők a közönség tetszését teljes mértékben kielégítse. A szezon augusztus elsején zárul s megkezdődik a színház egy hónapos nyári szünete.

POLOSKA
és svábbogár irtószert garantált minőségű, minden rovar 24 órán belül kiirt. Kapható igen jutányos árbaó
STERN festéküzletében
Bikával szemben. Telefon 856

Kékkő, raffia, rézkénpor, kénlap
szőlőszeti cikkek, fűszer-, csemege- és gyarmatárak
legjobb minőségben kaphatók
Csanak József K. Rt.
fűszer- és csemegekereskedésében Piac-u. 51. 101 éves cég. Telefon 70

A só új ára.

A m. kir. pénzügyminiszter ur f. évi 97.300—1924. számú rendelete alapján a hatósági só árát f. évi július hó 1-étől a m. kir. pénzügyigazgatósággal egyetértőleg a következőképpen állapítom meg:

Egy métermázsát meghaladó mennyiség a két sónagykereskedőnél csak nélkül átvéve métermázsánként darabos vagy darált 60 510.000 korona.

Esetleges csak használat métermázsánként 6000 korona.

Közvetlen fogyasztás célját szolgáló forgalomban, csomagolás nélkül, úgy a darabos, mint a darált só kilogrammonként 5850 korona. Papirzacskó kilogrammonként 150 korona.

A készletben lévő sómennyiséget ez alkalommal sem kell bejelenteni. Debrecen, 1924. július 3.

Polgármester.

— **Lakáspénzt kapnak az ideglenes alkalmazottak is.** A város jog és pénzügyi bizottsága csütörtöki ülésén elfogadta a városi tanácsnak azt a javaslatát, melynek értelmében ezenfelül az ideglenes városi alkalmazottak, napdíjasok, nyugdíjasok és özvegyek is kapnak lakáspénzt. Az első negyedre eső ilyen lakáspénzt már meg is kaptak az illetők.

— **Felemelte a város az anyakönyvi díjakat és illetékeket.** A belügyminiszter a pénzügyi számvizsgáló bizottságban a város kereselése adta át az anyakönyvi hivatalnak, egyszersmind arra utasította a várost, hogy a hivatalnak egy személyi mint dologi kiadásait ezenfelül fedezze. Ezzel szemben megengedte, hogy díjakat szedhessen és teljesen a városnak engedte át a dispenzáció kiadásának díját is. Ennek alapján a jog és pénzügyi bizottság elfogadta a városi tanácsnak azt a javaslatát, hogy az eddigi díjakon felül bizonyos anyakönyvezési munkákért külön illetékeket szedni. A dispenzáció kiadás díját pedig 100.000—500.000 koronában állapította meg, mely összegeken belül a kérvényező anyagi viszonyainak figyelembe vételével a polgármester röjje ki a dispenzáció kiadás díját.

— **Leszakadt a kötélről.** Bodnár András 60 éves gáborjáni lakos az utóbbi hetekben buskomorságba esett. Tegnapelőtt rászánta magát az öngyilkosságra. Lakóházának egyik gerendájára kötötte fel magát. Az önakasztáshoz nagyon vékony kötelet használt, mely testének súlyától leszakadt. A buskomor gazdálkodó mégsem maradt életben, mert a kötél annyira ráharcolódott a nyakára, hogy a földön fetrengve megfuladt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Halálozások.

Tegnap a következő halálozásokat jelentették be az állami anyakönyvi hivatalhoz:

- Baranyi Margit Miklós-utca 53. ref. 10 hónapos, Vadai Béla ref. 13 hónapos, Dusnoki Róza Király Ferenc-u. 80. róm. kat. 6 hónapos, Tóth Mihály Pesti-utca 4. g. kat. 27 éves, Erős Józsefné Homok-utca 142. ref. 68 éves, Nagy Julia ref. 65 éves, Vajda Sándor Csap-utca 38. ref. 68 éves, Gál Ferenc Homok-utca 26. 65 éves, Bakai Györgyné r. kat. 45 éves, Zám Irén g. kat. 1 napos, Nagy Béláné ref. 68 éves, Bujdosó László r. kat. 4 hónapos, Molnár Eszter ref. 13 éves, Tolnai József ref. 41 éves, Beck Márton r. kat. 56 éves, Simonyi Gyula ref. 2 éves.

Hirek

Bán József kegyesrendi tanár 30 éves tanári jubileuma.

Szombaton lesz a jubileumi ünnepség.

A tanévzárás alkalmával ünnepelte a kegyesrendi főgimnázium tanári testülete és ifjusága Bán Józsefet, hogy tanári működésének 30. évét betöltötte. Az 1903-4. tanévben az akkor még kegyesrendi alginázium IV. osztályát végzett növendékek, ma már családapák, tekintélyes állásban levő honpolgárok, akik Bán Józsefnek első tanítványai voltak, f. hó 5-én, szombaton jönnék össze, hogy szeretve tisztelt mesterük előtt meghajtsák a köszönet, a hála, a szeretet, a tiszteltet leborogját. Reggel 8 órakor gyülekeznek a főgimnázium előtt, majd misét hallgatnak amelyet a jubileums celebrál. Ezután a főgimnázium dísztermében üdvözlők volt osztályfőnököket, tanárakat. Utjuk innen a kegyesrendiek Szent Anna utcai sirboltjához vezet, ahol megkoszorúzzák egykori igazgatójuknak, Cserhalmy Józsefnek sírját, leróván ezzel összes elhunyt tanáraik iránt a kegyelet adóját. Az ünnepségek után a volt tanítványok, akik között ott fogjuk látni Ferenczy Tibor ker. rendőrfőkapitányt, Békéssy Jenő közjegyzőt h. Gévay Béla ügyvédet, Majoros Béla, a főigazg. mellé rendelt áll. főgimn. tanárt, Rautai Jenő városi pénztárost, Papler Pál birtokost, Mérei Sándor, Kapros J. banktisztviselőket, Gráf Endre honvéd orvost stb. stb. Az Angol Királynő fehértermében jönnek össze barátságos ebédre, amelyre természetesen hivatalos az ünnepelt osztályfőnök és a főgimnázium köztisztviselőiben álló jelenlegi igazgatója: Högör József is. Arra való tekintettel azonban, hogy Bán József személye, egyénisége, kedélye, jellemé és tanári munkássága közszerepetet váltott mindhárom ízben, a mikor Debreczenben szolgált, valószínű, hogy Ady Lajos, tanár, kir. főigazgatón kívül városunk társadalmának néhány tagja is meg fog jelenni.

Hadházy Zsigmond dr. főispán a Stefaneum szövetség védnöke. A debreczeni Stefaneum szövetség legutóbb tartott közgyűlésén Hadházy Zsigmond dr. főispán védnökévé választotta meg. A megválasztásról tegnap értesítették dr. Hadházy Zsigmondot.

A Mansz köszönete a főispánnak. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének debreczeni csoportjának választmányja szerdán d. e. küldöttségileg tisztelt Hadházy Zsigmond főispánnál és köszönetet mondtak azért a közvetlen, magyaros vendéglátásért, amiben a főispán a kormányzónét részesítette debreczeni tartózkodása alatt. A Mansz küldöttségben részt vettek: Uray Sándor, Medveczky Károly dr., Gardai Dezsőné, Ferenczy Károlyné, Ferenczy Miklósné és Kabay Györgyné.

12 millió a Testnevelési Bizottságnak.

Debreczen városi örvényhatóságának Testnevelési Bizottsága arra kérte a városi, hogy fontos nemzeti jelentőségű munkájára való tekintettel a folyó évre pénzsegélyben részesítse. A városi tanács 12 millió korona segély megadását javasolta a jog és pénzügy bizottságnak, amit a bizottság el is fogadott. Véglegesen a legközelebbi közgyűlés fog határozni a segély megadására felől.

A Rockefeller alapítvány igazgatója Debreczenbe jön.

Gumm professor, a világhíradó amerikai Rockefeller orvosi alapítvány igazgatója, aki jelenleg európai tanulmányútján Magyarországra koraikat és egészségügyi berendezéseit is megtekinti, tegnap táviratot küldött Debreczenbe Elischer professzorhoz, hogy július 10-én Debreczenbe

érkezik. Gumm professor elsősorban az egyetemi klinikákat és az Augustia s. ana óriumot tekinti meg és vizsgálni szándékozik a debreceni közegészségügyi állapotokat és a felmerült szükségnek megfelelően nagyobb dollár adományt fog juttatni a debreceni egyetemnek.

Mennyi adót fizetnek a fogyasztók.

A csökkent jövedelmű társadalmi rétegek tragédiája. — Dr. Vasáry tanácsnok érdekes cikke.

A *Városok Lapjában* érdekes cikket írt Vasáry István debreceni tanácsnok. A cikkből közöljük a következőket:

A fogyasztó közönség jövedelme ma a békebeli jövedelemnek legfeljebb huszonöt százaléka. — Ezzel szemben az állami bevételeknek több mint ötven százaléka olyan bevételekből származik, amelyek közvetlenül a fogyasztókat sújtják, tehát azt a csoportot, amely a nemzeti jövedelemből aránylag kisebb részt kap, mint a békebeli kapott. Ha ez az ötven százalékot meghaladó összeg megfelelne is a békebeli aránynak, annak következtében, hogy a fogyasztás csökkenése nagyobb mint a termelésé, a jövedelemrészesedés kedvezőtlen eltérése tovább romlását hozza magával.

Ha pedig azt nézzük, hogy az illetmények és munkabérek utáni adó hogy aránylik a békebelihez, azt találjuk, hogy míg a békebeli

évi 20.000 korona illetmény után kellett hét százalék IV-ik osztályú kereseti adót fizetni, jelenleg hét százalékos a kereseti adó kulcsa már a havi négy millió koronánál, tehát az évi negyvennyolc millió koronánál, holott az évi negyvennyolc millió korona csak évi 2666 korona, amely összeg után a békebeli csak másfél százalékos adó volt fizetendő.

Az illetmények és munkabérek adója, tehát a békebelihez képest ötszörös, amikor a szükséglet fedezését a békebelihez képest csak negyedrészen biztosítják, amikor az évi nemzeti jövedelemben való részesedés aránya kisebb mint a békebeli volt.

A termelőkre és a fogyasztókra tehát nemcsak az kétségtelen, hogy nem azonos arányban részesednek az évi jövedelemből, hanem az is, hogy a terhekben való részesedés aránya is más és pedig mind a kettő a fogyasztók terhére más.

Egymás hátra temetik a halottakat a debreczeni temetőben.

Javaslat a temetők bezárására.

A napokban irtuk meg, hogy a debreczeni temetők szegénytelen rendezetlen állapotban vannak. A sírok beosztásában semmi rendszer nincs, kerítés nincs, ellenőrzés sincs s így érthető, hogy az amugy is rossz karban levő temetőket állandóan lopják, pusztítják.

A ref. presbiterium után most a városi tanács foglalkozott a temető rendezés ügyével. Dr. Tóth Emil tanácsnok a tegnapi jog- és pénzügyi bizottsági ülésen javaslatot terjesztett elő, hogy a *Csapó-utcai temetőt zárják be. A többi városi temetők rendbehozásának és fenntartási költségeinek fedezésére pedig állapítson meg díjakat a sírhelyek megváltására.*

Dr. Tóth Emil tanácsnok a mérnöki ügyosztállyal karöltve költségtervezetet készített, mely szerint a temetők fenntartási költségei évente 274 millió koronát tennének ki. — A tanácsnok a halálozás évi statisztikai adataiból megállapította, hogy e költségből egy gyermek-sírhely kiváltására 4 aranykorona, felnőtték sírjai után 7 aranykorona esnek. A javaslat külön, díszesebb sírhelyeket is tervez, mely kategóriába az utak mellett 10 méternyi szélességű területre eső sírok tartoznának. Itt egy gyermek-sírhely 5. felnőtt-sírhely 9 aranykoronába kerülne.

A javaslatához Poroszlay László szólott hozzá és azt indítványozta, hogy az egész javaslatot vegyék le a napirendről. *Lehetőleg a mai helyzet, mikor a rendezetlen, összevissza dobált jeltelen sírokat újra felássák. Egymás hátra temetik a halottakat. Nemcsak a Csapó-utcai, hanem az összes temetőket be kellene zárni, hiszen teljesen telve van mindenk. Nem megy bele a sírok pénzzel való megvásárlásába sem. Évszázadokon keresztül sohasem*

hallottunk arról, hogy Debreczenben a sírokat pénzért adták volna. S most, mikor a megélhetési viszonyok a legnehezebbek és egy-egy temetés amugy is valóságos vagyomban kerül, most nem szabad ilyen megoldásra gondolni. Indítványozza tehát, hogy a javaslatot vegyék le a napirendről és adják vissza a tanácsnak azzal, hogy tegye tanulmány tárgyává az összes temetők bezárását.

Jóna István azt fejtette, hogy a debreceni ref. temetőkben a sírhelyek osztályozásáról és így díszsírhelyekről nem lehet szó. Családok szerint alakultak ki a sírosorok s nem lehet azt kívánni, hogy egy elszegényedett család ne temetkezhesék az ut mellé temetett korábbi hozzátartozói mellé, csak azért, mert nem tudja megfizetni a díszsírhely magasabb árát.

A bizottság egyhangulag Poroszlay indítványát fogadta el s így most a városi tanács az összes debreczeni temetők bezárására fog javaslatot készíteni.

Festékek

Lakások, teraszok magánosok
festés és csiszolás részére.
Kétféle butor lakok, zomancsók fókok.
Kétféle, megújító, befejező és
más mindenféle színezőanyagok.

Konitsen Géza

Debreczen, Kossuth u. 14.

50 hold föld lesz a polgármesteri reprezentációs illetmény A jog és pénzügyi bizottság javaslata.

Ismerlettük a belügyminiszternek azt a rendelkezést, mellyel elutasította a városi közgyűlésnek azt a határozatát, mely reprezentációs költségek fedezésére a mindenkori illetmények 100 százalékát állapítja meg a polgármester részére. Jövőre ellenben a határozat másik részét, melyben 30 hold föld használatát is átengedik hasonló címen. Jeleztük, hogy a közgyűlési tagok között mozgalom indult meg arra, hogy e felígelt elutasított rendelet folytatán a földkontingenst emeljék fel.

A jog és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén foglalkozott az ügyvel és úgy határozott, hogy 50 hold föld használatában állapítja meg a reprezentációs költségek fedezésére nyújtandó illetményt és ilyen értelemben fog javaslatot terjeszteni a legközelebb tartandó közgyűlés elé.

— Hitvédelmi szakosztály ülés. A debreceni közönség nagyobb része nincs tájékozva felőle, hogy a sok üres szórakozás között hol kaphat mélyebb és komoly lelki szórakozást. Felhívjuk ezen az úton a figyelmét a Debr. Kálvinisták Templomegyesülete havi szakosztály ülésére, amelyet minden hónap első péntekjén délután 6 órakor a Kollegium dísztermében tartanak. Nagyon fontos és mindenki számára érdekes, sőt égetően szükséges valóságos kérdésekről tartanak előadásokat és kiváló szakelőadók ismertetik a kérdéseket. Julius 4-én délután 6 órakor: „Mennyiben lehet részt református ember más vallású istentiszteleten” címen Kocsis János T. E. titkár fog előadást tartani. Minden tagot és érdeklődőt szeretettel várunk. Belépti díj nincs.

— Két tanulmány. Ifj. Gálffy Kéty Gyula a kiváló orvos és természetbivár ismét „Két tanulmány a szexuális fejlődés történetéhez” lépett a nyilvánosság elé. Általosságban annyit fejezhetünk meg ezekből, hogy még kevés mű jelent meg a tudományos irodalomban, amely oly hányulatos elméket is annyira meglepő eredetiséggel tárgyalna olyan jelentős témákat. — A könyv első legkiválóbb sebesztanárunk írt előszót. Kiad a Mai Henrika és fia orvosi könyvtárában Budapest. Kapható Analfy József cégnél és minden könyvkereskedésben. Alapára 3 korona.

— Felműlő a vakoknak. 1912-ben a város 20.000 koronára egy serszeminde koronára 300 korona évi segélyt javasolt meg a városi képviselő-testületnek. A Vakok Országos Magyar és Segélyegylete címen üzemelő egyesület az évi segély arányát kért a városi tanácsnak. A jog és pénzügyi bizottság dr. Csűrös tanácsnok javaslatára úgy határozott, hogy az évi segély tegyvenszázötvenkoronára 600 segélyt váltja meg és a célra fél millió korona megszállását fog a közgyűlésnek ajánlani.

x Tűörgyártás, üvegciszolás régi tűörgy üllőöntése Sipkoyits Béla üvegműipari vállalatja Széchenyi u. 14/15. Telefon 35-6.

Házasságkötések. L. u. o. a következő házasságkötések meg az állami any. könyvi hivatalban:
Károlyi-Fodor Márával Török Ede—Leier Máriával.

Uj angol követ Budapesten.

Budapest, július 3. Sir Codwille Barclay Anglia új budapesti követe, aki a Magyar szögből eldiszponált Hoole követet vána fel, az angol kormány megbírából ma délután Budapetre érkezett. Az új követ stockholmi legutóbbi állomás helyéről jött közvetlenül Budapetre.

Munkatársunk a déli órákban beszélt Sir Codwillevel, aki a következők mondotta:

— Én mindenestre jó reménnyel jövök Budapestre, ahol rövidesen megkezdem munkáimat. Ami Magyarországot illeti, röviden csak annyit mondok, hiszem, hogy minden jira fordul.

Az új angol követ elismerten a legkitünőbb emberei közül való az angol diplomáciai karnak.

Gróf Mikes jubileuma

Innsbruck, július 3. Gróf Mikes Iános szombathelyi megyéspüspök, aki a jezsuiták itteni intézeében végzte annak idején tanulmányait, több napos lelkigyakorlatot tartott, ami után július 2-án, szombaton mutatta be ezüst miséjét. Ezze ünnepele meg panszentelésének negyedszázados évfordulóját

A mohácsi hazaárulási per.

Pécs, július 3. A pécsi törvényszék ma hozta meg ítéletét a mohácsi hazaárulási perben. A törvényszék Hajdinák Ajadárt öt és félevesi fegyháza, Mák Jánost hat hónapi, Varga Német Józsefet 3 hónapi fegyházra ítélte. A többi vádlottat felmentette, az ítélet jogerős.

Működik a vörös vértörvényszék.

Moszkva, július 3. Moszkvában mint a lapok jelentik, most ítéleztek 82 fehér orosz felet. A vörös vértörvényszék ötvenet halálra ítél, közöttük Worowszky hetmant is.

Eredeti névértékűek a hadikölcsönkötvények.

A miniszter rendelete tegnap életbe lépett.

Budapest, július 3. A Hivatalos Lap tegnapi számában miniszteri rendelet jelent meg, hogy a hadikölcsönkötvények vagyonváltására vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezték. A közszolgáltatások lerovásánál tehát ezentúl a hadikölcsönkötvényeket eredeti névértékkel kell elfogadni, nem pedig a vagyonváltás által csökkentett névértékben. A rendelet a tegnapi napon életbe is lépett.

Hepéhupás vén Szilágy is ünnepli Adyt.

Ady Endre Érmindszenten élő szülei a jövő hónapban tartják aranylakodalmukat. A szűkebb értelemben vett Ady pártia, a Szilágyiák ünnepe nemcsak Erdély szellemi élete fogja magát képviselteni, hanem Budapestról is számosan lejönnek a nagy költő régi barátai, harcosársai közül.

A családi ünnepség már előkészületeiben is kilép a lokális jelentőség medréből s országos Ady-ünnepé szélesedik. Az első ünnepnapon, július 20-án Szilágy lesz nagyszabású Ady-ünnepség. Az elhunyt költő tudvalevőleg a zilahi kollégiumban töltötte ifjúkora legszűkebb éveit. Második napon az ünneplők Zilahról Érmindszentre utaznak, ahol Ady Endre szülőházát emléktáblával fogják megjelölni.

Csendőrökkel dobattott ki Pasics három képviselőt a fogadószobájából.

Belgrádi lapok egybehangzó jelentése szerint tegnap a földműves párt 3 képviselője Lazics pártvezér vezetésével felkereste Pasics miniszterelnököt. A küldöttség az ellenzéki képviselők immunitásának ismételt megsértése ellen emelt szót a miniszterelnöknel. Mikor a képviselők megbízható garanciákat kértek, hogy hasonló esetek nem fognak megismétlődni s Pasics a garanciákat megtagadta, a képviselők a miniszterelnök személyére háritották a felelősséget az esetleg bekövetkező eseményekért.

Pasics a kijelentésre erősen indulatba jött, csendőröket hivattott, ahikkel szobájából a képviselőket eltávolíttatta.

A képviselők viharos jelenetek közt távoztak Pasicstól s azonnal felkeresték a szkupstina elnökét és Srskics belügyminisztert, akinél bejelentették tiltakozásukat és óvintézkedést követeltek.

A belügyminiszter a történetekről kommunikát adott ki, melyben a képviselők eltávolítását úgy tünteti fel, mintha az annak lett volna a következménye, hogy az egyik állítólag meg is sérült — képviselő ittas állapotban, revolverrel hadonászott volna Pasics előtt.

A homoszexuális ember gyilkosa mindent bevallott.

A véletlen juttatta rendőrkézre a gyilkost. A véres éjszaka története.

Budapest, jul. 3. A véletlen rendőrkézre juttatta a sokáig keresett Verbőczy-utcai rablógyilkost. — A részletes kihallgatás során kiderült hogy a rendőrség már elejétől fogva helyes nyomon tapogatózott, mert a nyomozás vezetőjének utasítására detektívek raja állandóan a liget környékén kereste a gyilkost, azok között a lerongyolódott, szegényebb férfiak között, akik hajlandók odaadni magukat beteges hajlamu férfiaknak. Tegnap éjjel után behozta egy rendőr Csapó Gyula György 22 éves földmivest a főkapitányságra és jelentette, hogy ez a Verbőczy-utcai rablógyilkos. A rendőrt a nyugati pályaudvarnál szólította meg Tuza István pék segéd és figyelmeztette a rendőrt, hogy a pályaudvar várótermében megtalálhatja a keresett gyilkost. A főkapitányságon ma délelőtt kezdte meg Radocsay Jenő dr rendőrkapitány az előállított Csapó Gyula György kihallgatását.

A rablógyilkost nagyon megviselte az éjszakai fogság. Álmosan, gyűrötten lépett a rendőrtanácsos elé. Vallomásaiban elmondja, hogy Pollák Jánossal pünkösdi előtt egy héttel egy vasárnap ismerkedett meg kint a Városligetben, az ugynevezett Néparéna bejárata előtt. — Csapó eleinte nem akarta elfogadni az idegen férfi ajánlatát, azonban hosszas unszolásra beleegyezett abba, hogy együtt mennek el Pollák Verbőczy-utcai lakására. A gyilkos elkíserte a Verbőczy-utcai ház elé, ahol egy pillanatnyi habozás után belépett a kis utcai szobába. Pollák nagyon udvariasan bánt vele. — Megkínálta szivarral s hozzáfogott egy rögtönzött vacsora elkészítéséhez. Ekkor vette észre, hogy a hivatalos székelyekben igen elegáns ruhák vannak. A vacsora elkészítése után Pollák bizalmasodni kezdett Csapóval. Ő hallani sem akart a különös ajánlatról és megsértődve, eltávozott Pollák lakásáról. Egy hétig nem is látta Pollákot. Pünkösdi vasárnapján újra kiment a Városligetbe, amikor a Néparéna közelében egy ismerős hang szól feléje. Jónapot Csapókám, nem is hiszi, hogy mennyire vártam. Rövid séta után ismét meg hiyott vacsorára. Mivel abban az időben nem volt keresete és éhes volt, elment Pollákkal együtt a Verbőczy-utcai lakásra. Amikor beléptek a lakásba. Pollák azonnal bezárta az ajtót, a kulcsot a szekrény tetejére dobta. Megvacsoráltak s azután Pollák túlságosan bizalmasan viselkedett vele szemben, olyannyira, hogy ő, amikor már megelégtelte különös kíváncsiságait, kiugrott az ágyból, de Polláknak vérbőszült a szeme, utána ugrott és erőszakkal akarta vonszolni az

ágyba. Dulakodás közben Csapó belenyúlt kabátjának zsebébe és kivette onnan azt a barnanyelű kést, amelyet hirtelen mozdulattal bedöfött Pollák mellébe. Csupán egy szurásról tesz említést, holott pontosan meg lett állapítva, hogy Pollák holttestén 3—4 szurást ejtettek.

Vallomása után visszavitték cellájába és a déli órákban ismét felhozták Radocsay rendőrkapitányhoz, ki a Verbőczy-utcai rablógyilkosság ügyében a nyomozást eddig vezette. A rendőrkapitány másfél óra hosszat vallatta a megtört rablógyilkost, aki végre is a kereszt-kérdések sulya alatt beismerie, hogy nem jogos önvédelemből vagy felindulásból követte el tettét, hanem előre megfontolt szándékból, mert már akkor elhatározta a gyilkosságot, amikor a Városligetben először találkozott Pollákkal.

Csapó Gyula a gyilkosság elkövetése után magához vette a szekrényben talált ruhákat és egyenesen hazasietett lakására. A főkapitányságon ezzel a nyomozást be is fejezték a gyilkosság ügyében. — Csapó Gyulát holnap délután átkísérik az ügyészség fegyházába.

Beszámoló Kismarján

Kismarja, jul. 3. Erdőy-Harrach Tihamér, a kismarjai választókörlet nemzetgyűlési képviselője több közlésben beszámoló-beszédet tartott. Beszédében rámutatott a nemzet reorganizációjának nagy munkájára, amely Bethlen és Korányi nagy érdeme, akik tervszerű és körültekintő politikájukkal a magyar nemzet megbecsülését, tekinélyét és hitelét szerezték meg a külföldön. A legfontosabb feladat, a magyar pénz stabilizációja már megtörtént. Most már rendes költségvetéssel lehet majd dolgozni és a külföldi tőke is segítségére jöhet a hazai termelésnek. Magyarország politikai megerősödése az anyagi és erkölcsi megerősödést is magával hozza majd. A legközelebbi jövő politikai feladatának jelölte meg a helyi társadalmi egyesülést és megerősödést, amihez a közigazgatásnak községi szervezeti reformja a mezőgazdasági termelés megerősítése, versenyképessé tétele és a magyar kultúrának legszélesebb alapon való kiépítése szükséges. A beszámolókat a választókörzet nagy megértéssel fogadta.

VÁSZONKALAP
 a Debreczeni Városi Tanács
WERNERNÉL,
 PIAC-UTCA 72. SZÁM.

A tankönyvek ármegállapítása Mennyibe fognak kerülni a tankönyvek. — Egy miniszteri rendelet.

A tankönyvek beszerzése, a tanuló-ijuságnak könyvekkel való ellátása mindég nagy gondokat okoztak a szülőknek, ma is nap-nap után aggódva járják a szülők a könyvesboltokat, érdeklődni meny nyibe fog kerülni egy polgári iskolai vagy egy középiskolai tankönyv-készlet, hogy a felemelt aranyparitásos fizetésükből fog-e jutni gyermekeik tankönyvvel való ellátására. — Igez, hogy minden iskolában erősen dolgoznak a segítő-egyesületek minél bővebb felszerelésen, de miután jelenleg maguk a könyvtárosok sem tudják, hogy nyibe fog kerülni egy-egy iskolának tankönyve, árnelkül meg nem szívesen vásárol senki, így az egész tankönyv beszerzés egy aggodalom a szülőkne nézve.

A tankönyvek ármegállapítására vonatkozólag a könyvkereskedők Elnökségére a következő átiratot kapta a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumtól a felyő tanácsra vonatkozóan ármegállapítás alá került iskolai könyvek áremelése tárgyában a következő okokat hozta fel, mely okoknál és körülményeknél fogva, amelyek következtében az 1923. évi 52268. és az 1923. évi 62669. számú rendeleteim alapján az ármegállapításban minden olyan rendszert mellőztem, amely az iskolai könyvek árának automatikus emelkedését vonná maga után, az ilyen rendszereknek életbe léptetését a mai viszonyok között is mellőzendőnek tartom. Fügyelemmel azonban a nyomdaiparban a legutóbbi ármegállapítások óta történt munkadíj-emelkedésekre, továbbá a könyv előállításához felhasznált anyagoknak s különösen a papírosnak nagy áremelkedésére, hajlandó vagyok mindama könyveknek árát, amelyeket kiadjuk az engedélyezettnél magasabb áron óhajjt kereskedelmi forgalomba bocsátani, szakközgeim javasla ta alapján bizottságilag újra megállapítani.

A könyvekhez hozzászámítandó egységes százalékbán meghatározott felár engedélyezéséhez azért nem járulok hozzá, mert a kérdéses könyveknek ármegállapítása az 1923. évi július-október idejére esett, így az árak az ármegállapítás idejében érvényben volt, időközönként egyre változó munkabérek és anyagárak tételei alapján állapították meg. E szerint tehát a különböző időpontokban, különböző ártelekhez számítandó egyszázalékos felár aránytalanságokra vezetne.

Ragaszkodnom kell tehát ahhoz, hogy a könyvek árai ezuttal is egyenként vétessenek felülvizsgálat alá. Ragaszkodnom kell még ahhoz is, hogy mindazok a könyvek, amelyekre újabb ármegállapítás válik szükségessé, egyazon ártelek alkalmazásával vétessenek tárgyalás alá, hogy a körülményeknek esetleges változásával újabb ár megállapítás már egyforma százalékos alkalmazásával legyen keresztülvihető.

Petrík, s. k. államtitkár.

Igy reméljük, hogy a tankönyveknek csak százalékos emelkedése lesz, ami a szülők aggodalmait kissé enyhíteni fogja.

Tűz Budapesten.

Budapest, július 3. Ma este 10 óra 30 perckor tűz jeleztek a Soroksári-ut és Kun-utca sarkán levő háztól. A tűzhöz kivonult a VIII., IX., központi és az önkéntes tűz-örség és a tüzet hamarosan eloltották.

Olvassa a Debreczenti

Milyen idő várható.
Meteorológiai Intézet jelentése.

Hazánkban voltak kisebb nagyobb esők. Nagyobb esőt jelentettek Turkeveről 45 mm., Püspökladányból 19 mm., Kecskemétről 18 mm. f.

Időprognózis: Változó felhőzet, zivataros esők.

— **Köröznek egy kocsiat.** Czeglédy András Szt. Anna-utca 7. sz. alatt lakó gazdálkodó megjelent a rendőrségen és feljelentette volt kocsiát. Wágner Pétert, aki cselekdönyvét hátrahagyva megszökött. A rendőrség megállapította, hogy Wágner gazdája részben kisebb-nagyobb ös-zégeket vett fel. A rendőrség körözését elrendelte.

„Antisanol“ izzadás ellen.

— Nyomozzák a százezer koronás hamisítóját. Megírta a „Debreczen“, hogy napokkal ezetött hamis 100,000 koronás bankjegyek kerültek forgalomba a debreczeni piacon. A rendőrség ebben a rejtélyes ügyben széleskörű nyomozást indított. Tegnap aztán két fiatalember megjelent a Rosenberg és Herman féle debreczeni cég üzletében és ott hamis 100,000 koronás bankjegyekkel fizettek. A cég tulajdonosa átadta őket a közeli rendőrszemnek, aki mindkét fiatalembert előállította. A rendőrségen kihallgatták őket, azonban nem lehetett rájuk bizonyítani semmit. Sikertült ugyanis bebizonyítani, hogy váltás alkalmával a piacon több százezerkoronással került hozzájuk a 100,000 koronás bankjegy. Így mindkét előállítottat tegnap délután szabadlábra helyezték.

A fakompetencia ügye.
Elhalasztották a döntést.

Megirtuk, hogy Bakóczy Gábor városi törvényhatósági bizottsági tag a jövő héten tartandó városi közgyűlésre önálló indítványt jelentett be, melyben a fakompetencia kiadását sürgeti. Az indítvány szerint a városnak ez év dec. 31-ig fokozatosan ki kellene szolgáltatni az 1922. évi failletményt, de úgy hogy két öl fánál senkiksem kaphatna többet egy ház után.

A jog és pénzügyi bizottság csü-

törtök délután tartott ülésén foglalkozott az indítvánnyal. Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok előadó bejelentette, hogy még az 1921. évi faillettség kiadása is függőben van, mert az erdőkiérmelés lassan folyik. Azt indítványozta tehát, hogy adják ki az ügyet a városi tanácsnak azzal, hogy a szeptemberi közgyűlésre készitse elő.

A bizottság elfogadta az előadó javaslatát.

Ha nagyerejű emberrel kötnek ki...

Egy amatőrörköző véletlen esetei.

Az elmúlt éjszaka kellemetlen incidens zavarta meg a Kossuth-utca máskor nagy csendességét. Egy közismert, de szelídelelkű amatőrörköző, aki nagy erejének teljes tudatában kerül minden olyan helyet, ahol afférek keletkezhetnek, az elmúlt esték egyikén két tanársegéd barátjával csendesen beszélgetve haladt a Kossuth utcán lefelé. Már majdnem a Kossuth utcai templom körül járt a társaság, amikor az egyik tanársegédet egy kutya megtámadta. A tanársegéd botjához kapott s a kutyát elkergetendő, az állat felé sujtott, mire a kutya nagy vonítva az utca közepére rohant.

Kevésssel ezután két iparossegéd a kutya elkeseredése miatt minősíthetetlen szavakkal illette a társaságot. Erre aztán a társaságban levő egyik tanársegéd figyelmeztetni akarta az iparossegédeket, hogy tartózkodjanak minden sértő kifejezésekkel. Mielőtt azonban befejezhetné volna

szavait, az egyik iparossegéd vasbotját felemelte és a tanársegéd felé sujtott. A felemelt bot láttára azonban a társaságban levő örköző úgy arcul vágta a támadót, hogy az nagy ivben kirepült a járdáról a Kossuth-utcai fasorba s ott ájultan összeesett. Ezt látva a másik támadó is botjához kapott, de ő is hamarosan ártalmatlanná tétetett, amennyiben a nagyerejű uriember arrébb „bilentette“.

A rendőrségen volt az ügynek folytatása, hol azonban a tényállás tisztázása után az illetőket elbocsájtották. Érdekes, hogy a nagyerejű uriembernek a multkoriban szintén volt egy „kalandja“. Egyik vendégében egy illuminált ember állandóan zavarta, mire az amatőrörköző félkézzel megfogta a gallérfándját fogva és kitépte szépen a teremből. Akik látták a jelenetet, azt mondják, hogy felejthetetlen látvány volt.

Letartóztatott angyalcsinálók.

Tiltott műtét áldozatai.

Tegnap két angyalcsináló asszony viselt dolgai foglalkoztatták a debreczeni rendőrséget. Az egyik Domokos Józsefné hajduszoboszlói, a másik Csuka Eszter sárándi lakos.

Domokosné, mint a „Debreczen“ jelentette, a mult hó közepén Kardoss Józsefné szoboszlói asszonyon tiltott műtétet végzett. A műtét rosszul sikerült s Kardoss Józsefné a tiltott műtét után sérüléseibe belehalt. Pár nappal az eset után Domokosné a szoboszlói rendőrség letartóztatta s bekísérték a debreczeni kir. ügyészségre. Itt a vizsgálóbíró-ságon kihallgatták s őrizetbevételét dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró táblabíró elrendelte. A vizsgálóbíró eme végzése ellen Domokosné felebbezést jelentett be a vádtanács-

hoz. A vádtanács tegnap döntött a felebbezés felett s azt elutasította. Így Domokos Józsefné ügyének letartóztatásig a kir. ügyészségi fogház lakója marad. — A másik angyalcsináló asszony Csuka Eszter sárándi lakos, akit angyalcsinálás miatt a sárándi csendőrség tegnapelőtt átadott a kir. ügyészségnek. Tegnap hallgatta ki Preineszberger Jenő dr. táblabíró vizsgálóbíró az angyalcsinálót, aki kihallgatásakor bevallotta, hogy rendszeresen üzte Sárádon a tiltott műtétet. Egy alkalmal azonban üzelmire rájötték s a kir. törvényszéken 1 és fél évi fogházra ítélték. Kihallgatása után a büntetett e öleli Csuka Eszter előzetes letartóztatását elrendelték.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Jul. 4.: *Lili bárónő.* Operette. Honthy Hanna m. v.
Jul. 5.: *A kis gróf.* Operette. Honthy Hanna m. v.
Jul. 6.: Délután: *Süt a nap.* Életkép. — Este: *A vig özvegy.* Honthy Hanna m. v.

Nebántsvirág.

Honthy Hanna harmadik vendég fellépését jelentette a Nebántsvirág tegnap esti nagysikerű előadása. Honthy Hanna Denise szerepében elbájolóan kedves leányalakot adott. Csengő, tiszta hangja ebben a finom muzsikájú operettben minden árnyalaton érvényesült. A vendégszerelő művésznőt a közönség rajongó lelkesedéssel ünnepelte a zsufolásig megtelt színházban. Csesztin szerepében Soós eredeti humorával keltett feltűnést. Champletoux herceget Unger István játszotta, az őrnagyot Csolnakosy, az őrmestert Bolko játszotta. Markovits Andor helyett Sötét Balázs ugrott be a sziniszagató epizódikus szerepébe, mert Markovits lázas rosszullete miatt nem bírta a szinipadra lépni.

A színházi iroda jelentései:

A legkedvesebb magyar operettek egyikének, Lili bárónő címszerepét játsza ma este Honthy Hanna, a Király-színház ünnepeit primadonnája. Ugy mint eddig minden este, ezuttal is elvárásainja közönséget bájos egyéniségével, tökéletes művészetével és csillogó énekével. A művésznő szombaton még a Kik grófban lép fel és vasárnap Lehar Vig özvegyének Clavari Hanna lényes szerepében bucsuzik el a debreczeni közönségtől. Jegyek ezen előadásokra még csekély számban kaphatók.

A város felemelte a Magyar Numismatikai Társulatnál levő alapító tagsági díjának összegét.

A magyar tudományos társaságok vigasztalan anyagi viszonyok között vergődnek. A tagsági díjak messze járnak a valorizált értéktől, így túlmányos folyóirataikat a legnagyobb küzdelmek árán is csak nagyon lefokozott mennyiségben tudják kiadni. Erre való hivatkozással a Magyar Numismatikai Társulat arra kérte a várost, hogy alapító tagsági díját emelje fel. A jog és pénzügyi bizottság a városi tanács ajánlatára azt fogja javasolni a legközelebb tartandó közgyűlésnek, hogy az alapító tagsági díjat 100 ezer koronával emelje fel.

Felvétel a sárvári tejipari szakiskolába.

A sárvári m. kir. mezőgazdasági tejipari szakiskola igazgatósága az 1924—25. tanévre tanulófelvétel tárgyában pályázatot kirdet. Pályázhatnak 16 ik életévüket betöltött, a középiskola 4 osztályát elvégzett s az igazgatóság által kijelölt tejipari vállalatnál egy évet gyakorlatban eltöltött ifjak. Ugyancsak rendes tanulónak vétetnek fel földműves iskolát jeles eredménnyel végzettek, kikre nézve az egy évi tejipari gyakorlat nem kötelező. Az októberben kezdődő tanévre beiratkozni szándékozók, valamint azok, kik gyakorlati évüket akkor kívánják megkezdeni, pályázati kérvényüket f. év szeptember 15-ig adják be. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Debreczen, Piac-utca 9. szám l. em., ahol a részletes pályázati feltételek meg is tekinthetők.

Száj- és száj-
száj-
száj-
FEHÉRNEMÜEK
Készítési és méret szerint
BERMANN ÉS FRIEDMANN
Piac-utca 14. sz.
Bikával szemben.

Lapkihordokat
felvesz a kiadóhivatal!!

Villamosági és bronzműves Iparvállalat
EDISON
Széchenyi-utca 14.
Vállal a legújabb és legújabbakban!

Középszkolát végzett fiu
tanulónak
Iapunk nyomdájában felvétetik.
Varga-utca 5. szám.

Burbery és mosó különlegességek
a legolcsóbban
Feldheim Imre posztóházában Kossuth-u. 6. szerezhetők be.
Gyönyörű nyakkendők Frank Edénél.
Kifűnő fehéreneműek Frank Edénél.
„Gambrinus“-ban
állandóan jégbehűtött italok,
esténként nagy zeneestély

A textilbehozatali kontingensek felosztása.

A debreceni Kereskedelmi és Ipar-kamara akciója.

Ebben az évben hónapról-hónapra súlyosabbá vált a textilárakat mportálni kívánó kereskedők helyzete, amennyiben a felosztásra kerülő kontingensek hónapról-hónapra kisebbek lettek. Ennek oka az volt, hogy az eredetileg megállapított havi kontingensek is aránytalanul csekélyek voltak a jelentkező szükséglettel szemben s ennek következtében a múlt év folyamán és még ennek az évnek is a két első hónapjában a Tárcaügyi Bizottság havonta bizonyos előlegeket engedélyezett, a havi kontingensen túlmenőleg. Most azután április hónapban a nagyon folyó lemelet előlegeket egyszerre akarták levonni. Ennek az lett volna a következménye, hogy egyes textil cikkek közül, különösen a leginkább keresett nehéz és könnyű, tarkán szőtt árúkból — szeptemberig nem került volna egyáltalában kontingens felosztásra. Ez különösen sérelmesen érintette a vidéki kereskedőket, kik az elmúlt esztendőben, amikor a túllépések legnagyobb része történt — még alig részesedtek behozatali engedélyben, mert akkor még a vidéki kamarák képviselői nem vehettek részt a bizottsági tárgyalásokon.

Heteken át tartó eljárások után s a meghallgatások sorozatával sikerült jórésztben a vidéki kamarák képviselőinek kieszközölniök azt, hogy az előlegeket nem vonják le olyan rohamosan. Másrészt, ami az inter-kontingenst szintén nagyon csökkentette, a különféle, ugynevezett nemzeti egyezményes kontingensek felosztását is a textilbehozatali bizottságra bízták, kivétel most már csak az olasz kontingens, mely még ez idő szerint is a követség javaslata alapján kerül felosztásra. Az előlegek levonása és az eddig kiadott egyezményes kontingensek levonása következtében azonban pl. júliusban is csak 19.000 klg nehéz tarkánszött és 14.000 klg könnyű tarkánszött pamutárú került felosztásra. Kérvény pedig volt kétezernél több.

A debreceni Kamara kezdeményezésére a vidéki Kamarák erős akcióval indították, hogy az országos kontingenst különítsék el két részre: az egyik legyen Budapesté, a másik pedig a vidéké. Ha ezt az akciójuk sikerül eredményesen befolyásolni, úgy a vidéki kereskedelem részére lényeges javulás várható.

Baleset munkaközben.

Weisz Gyula 25 éves napszámos Bősörményi-ut 25. szám alatti lakos a Nagyalomásnál dolgozott a teher pályaudvaron. Epen egy vagon fát rakodtak, amikor eddig ismeretlen körülmények között egy gerenda a lábára esett és megsebesítette. A mentők első segélyben részesítették, majd lakására szállították. Állapota nem súlyos.

MINDENT MEGTUD
??
ha naponként megveszi és átolvassa a délután öt órakor megjelenő Tiszántúli Hírlap-ot és a reggel hat órakor megjelenő „DEBRECZEN”-t.

A magyar női törvívó nő bekerült a döntőbe.

Hírek az olimpiásról.

Páris, július 3. (Havas.) A női törvívás középdöntőjében Tary Gizella a francia Prost felett 5:3 arányban, a svéd Hamilton és a svájci Fitting felett pedig 5:4 arányban győzelmet aratott. Vereséget szenvedett az angol Dawistól 5:2, a dán Heizkseherdtől 5:1 arányban. A kiváló magyar törvívó így bekerült a döntőbe.

Páris, július 3. A Versaillesben lefolyt olimpiai vadászati céllövő versenyen 263 ponttal Anglia csapata győzött. Norvégia 262, Svédország 250, Franciaország 239, az Egyesült Államok 233, Csehszlovákia 204 pontot szerzett. A magyar Takács 27 pont után feladta a küzdelmet.

Páris, július 3. A törversenyt majdnem elvesztették az oroszok ellen, mert Guerin, francia zsűri elnök, aki vasárnap estig korrekt módon bírskodott, az utolsó sorsdöntő: Terstyánszky és Gascó mérkőzésén hirtelen megváltozott s letagadta Terstyánszky legtisztább tussait és a tulnyomóan franciákból álló közönség dühös tüntetésére ítélte meg az ötödik tust. Guerin ma délelőtt felkereste Kovács Gy. magyar zsűri tagot és formálisan bocsánatot kért a magyar-argentin mérkőzésen elkövetett hibáért. Magyarzatoképen hozzátette, hogy nagyon kimerült a sok bírskodásból és idegei felmondták a szolgálatot. Így történt a baj.

Közgazdaság

Szilárdult a magánforgalom.

A kontremin fedező vásárlásait a mai magánforgalomban tovább folytatta, ami nagyobb fokú áremelkedést hozott létre. Bécsből bizakodó hangulat és magasabb árfolyamok hírt hozták. Ez is ösztönzően hatott a pesti piacra. A kasszanap teljes nyugalomban bonyolódott le, pénz hőven állt rendelkezésre. Veleményes vásárlások csak elvétve voltak. Annak ellenére, hogy a holnapi e heti utolsó tőzsdénára még a mai magánforgalmi kurzusoknál is magasabb nivót várnak mégis a spekuláció részéről realizációs eladásokra számítanak. Édeklődés különösen a Magyar Hírel és a Kereskedelmi Bank iránt nyilvánult meg.

A délelőlt tartott javuló tendencia délután is folytatódott, különösen a favorizált értékekben egyre magasabb pénzájánlatok kerültek felszínre. A kínálat akár csak délelőtt most is tartózkodó, emiatt nagyobb üzlet nem fejlődött ki. A pénzpiacra sem volt jelentősebb forgalom, a cára annak, hogy a kassz-pénzt fel szalálékkal erősen kínálták. A giróba 130 milliárd értékű kötetst bonyolítottak le.

Árfolyamok.

M. Hírel 580, Hazai bank 185, Ker. Bank 1300, Földhírel 355, Leszámít. 88, Lloyd bank 11, Ingatlan bank 240, Pesti Hazai 4100, Egy. Föv. 150, Salgó 600-610, Köszén 3425-50, Fegyver 1800, Ganz. Danub. 3450, Ganz. vill. 1625, M. cukor 2850-875, Georgia 485, Mezőcukor 240-50, Izó 975, Hung. murr. 150, Östermelő 216, M. német mezőgazd. 290-300, Adria 1450-500, Meffer 415, Levante 250, Nasici 2250-300, Hazai fa 135, Borsod misk. 120, I. Bpesti gőzm. 135-40, Viktória 240-50.

Zürichi zárlat.

Berlin 134 és fél, Holland 211,80, Newyork 561 és fél, London 2432 és fél, Milánó 2413 és háromnegyed, Brüsszel 2565, Prága 1650, Budapest 67 és fél, Bukarest 227 és fél, Varsó 109, Bécs 79,15, Szófia 408 és háromnegyed.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén nagyjából változatlan árak mellett a forgalom

csekély, csupán új búzában van üzlet

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 270-75, egyeb 265-70, 79 kilós tiszavidéki 285-90, egyeb 280-85, rozs 250-55, tak. árpa 270-80, zab 290-300, ten. geri 270-80, korpa 190-200, repce 500-20.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nyíltvasári maradvány 129, érkezett 1020, eladott 120. Árak: könnyű 20500-23000, nehéz 24000. Zártvasári maradvány 88, érkezett 15, eladott 20. Árak a fentiek.

Nemesfémpiac.

Ezüst egykoronás 6350, kétkoronás 12.700, ötkoronás 32.500, forintos 17.100, huszkoronás 340.000. Tört ezüst 1230, szinezüst 1540, 14 karátos tört arany 29.400, szinarany 52.800 platina 230.000 korona.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizafolyamokról.

Egy darab	Pénz (Válto)	Áru (Eladás)
Dollár	82250 K	84200 K
Angol font	35430 K	364000 K
Hollandi forint	30390 K	31670 K
Francia frank	420 K	4320 K
Svájci frank	14530 K	14960 K
Léva	570 K	620 K
Cseh korona	2400 K	2460 K
Lei	315 K	340 K
Lira	3500 K	3600 K
Dinár	950 K	990 K
100 n. márka	—	—
Lengyel márka	— fill.	— fill.
Osztrák korona	116'05	118'35
Napoleonarany	—	— pénz.

Szobapadlólakkok
békébeli minőségben

Zománc festékek
minden színben

Butorlakkok
minden fajta minőségben

Hintólakkok
angol, német és hazai gyártmány

Karbolineum
minden mennyiségben kapható

Klein Vilmos
Arany János u. 10. (Az udvarban)

Olvassa a Debreczent

Sport

Befjeződtek az előkészületek a DUE víziünnepére

A Debreceni Uszók Egyesülete vasárnapi víziünnepélyére az előkészületek teljesen lezárultak. A programot már közzétették is. Az ünnepély iránt várdosszerte nagy az érdeklődés. A kabarén a Csokonai-színház művészgárdája is részt fog venni. — Unger és Kovács Terus apacsünnepét fogja előadni. — Bordy Belle klasszikus táncokkal fogja a közönséget szórakoztatni. Rótkó, Soós, Szabó Gizi tabaréznak. A szépségverseny győztesének fényképét a Színházi Élet is közölni fogja. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Jegyelővétel a Művész papírüzletben. Az ünnepélyre a külön vonat d. u. 3 órakor indul. — Egész délután és este katonazenekarok lesznek.

Országos atlétikai versenyt

rendez a DEAC július hó 13-án, a nagyerdei pályán, a következő számokkal: 100, 400, 1000, 3000 méteres sikkfutás, 200 méteres gátfutás, súly és diszkoszvetés, magas, rud és távol ugrás, gerelyvetés. Nevezések július 9-ig küldhetők. Vízely Kálmán ker. előadó címére: Közgazd. Bank, Piac utca 59. — Díjazások: győztes ezüstözött bronz, helyezettek nagy és kis bronz érem. Az országos viszonylatban legjobb eredményt elért három atléta tiszteletdíjat kap. — Az atlétikai verseny után, melyen a MAC itthon maradt atléta gárdája teljes számban részt vesz, a DEAC labdarúgó csapata játszik barátságos mérkőzést a MAC atlétáiból alakult csapattal, kik között jó footballisták is vannak, mint Farkas, Fixl, Benedek, Vitek, Nagy Ernő stb. A végleges összeállítást később közöljük.

Ifjúsági labdarúgó bajnokság

kiírását határozták el egyesületeink a nyári hónapokra, egy forduló rendszerrel. A mérkőzések július 20-án kezdődnek. Részt vesznek benne egy a debreceni, mint a nyír egyházi egyesületek ifjúsági csapatai.

A Vivó és Atlétikai Club

vasárnapi szereplését nagy érdeklődéssel követi. A teljes előcsapatával leránduló T. osztályu csapat igazán nagy élvezetben fogja részesíteni Debreczen sportkedvelő közönségét. A DTE új összeállításban veszi fel a küzdelmet erős ellenfelek ellen. Ugyanis Foris, aki eredetileg háttvédő játékos, fog a közvetlen védelemben játszani. Mérő-Foris, Fejér-Urbánovics, Megyeri, továbbá Weisz-Polyák, Tárkányi, Szlamek, Burger, Kaiser lesz a csapat felállítás. A mérkőzés előtt a DEAC ifjúsági csapata fog játszani a DTE ifjúsági csapatával.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Kiadja a T. H. könyv és lapkiadó-vállalat r.t.

Nyomatott a Tiszántúli Hírlap nyomdájában.

Jó sikerrel fest
szőrméket, bőrkegtyűket, mindenféle ruhákat minden színre, gyász-expresz munkák kivánt időre.

Hungária kelmefestő Vegyész-títő Gőzmosó Vállalat Debreczen
Péterfia 4. Tulajd. Libányi Andor.
Szakképzett vas-olajnyelvényvetésnek

Mindenki ide figyeljen,

elmúlt a szezon,

árainkat leszállítottuk

15%-al.

Jó, tartós férfi
vászon öltöny

340.000 K.

Gyapju szövet
öltöny

620.000 k.

Fü mosó öltöny 120.000 K

Mosó férfi nadrág 98.000 K.

Zsakett nadrág 160.000 K.

Tavaszi férfi tetőtű 420.000 K.

Gyapju férfi öltönyök az

O. K. A. B. által ki-

bocsájlván 525.000

takarék koroná-

Tiszviselő és főtisztosok holléte

urak bevásárlási helye!

Garai és Testvére
férfiruha

nagyáruháza

és uri szabósága

Bika szálló épület.

FORGALMI ILLATSZERTÁR

Forgalmi PIAC-U. Oicsó
hét 21. árak!

Szappan és pipere cikkekben.

ARANYAT ezüstöt, briliánsat, hamis
fogat legmagasabb árban
VESEK.

STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I-ső em.

Szilágyi Jenő pénzkölcsönt közvetítő és
értékpapír kereskedő iro-
dája 18960 és 13068 számú
iparengedélyek alapján.
Debrecen, Csapó-utca 19. Telefon 5-66.

BEJEGYZETT KERESKEDŐKNEK és ipari vállalkozóknak, valamint
gazdálkodók részére előnyös feltételek mellett közvetítünk pénzkölcsönt rövidebb
és hosszabb időtartamra.

MAGANTŐKÉK KIHELYEZÉSÉNEK közvetítését vállalom és azokat
teljes garancia mellett kihelyezem. Hosszabb időre szóló tőkék kihelyezésénél
kívánatra a kamathozadék tényleges buzába is átvehető.

TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT LEBONYOLITOK, helyi takarékpénztárak
és bankok részvényeit bármilyen mennyiségben veszek és eladok. A helyi érté-
kek napi árfolyamát bárkinek is felkérésére díjmentesen közlöm.

ÜGYFELEIM megbízásából előnyös feltételek mellett nagyobb előleg köl-
csönöket közvetítünk olyan üzlet. arany és ezüst tárgyakra, amelveket nálam bizományba elhelyeznek

**Utcai és alkalmi ruhák
festője és vegytisztítója**

BIRÓ

Arany Bika.

(Mozi bejárat.)

Finomabb ruhadarabokat felelősséggel vállal

ÖNMAGÁNAR KÖSZÖNETI

azt az előnyt, amelyet elér akkor, ha a

„TISZÁNTULI HIRLAP”

nyomdávalalatnál, Debrecen, Varga-utca 5.
készítetteti el és szerzi be nyomtatványszükségletét.

Apróhirdetését délután 5
órákor egész Debrecen-
ben olvassák, ha déli 12 óráig
feladja a „TISZÁNTULI
HIRLAP” kiadóhivatalánál
Debrecen, Varga-utca 5.

Telefon: 7-89.

Hirdessen nálunk és cége
nemcsak Debreczenben,
hanem a Tiszántul nagyré-
szén is 24 óra alatt ismerteté
válík.

Telefon: 7-89.

Jégkár ellen

legelőnyösebb feltételek mellett biztosíthat a

Gazdák Biztosító Szövetkezeténél

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 26. SZ. (VÁROSI BÉRPALOTA)

APRO HIRDEZESER

Apró hirdetés
öt ujságban 2500 koronáért.

Ha kiadóhivat-lunkban 2500 koronát
befizet, gondoskodunk arról, hogy 10
szóig terjedő **APRO HIRDEZESÉ** a
„DEBRECEN”-ben,
„Debreceni Független Ujság”-ban
„EGYETÉRTÉS”-ben,
„HAJDUFÖLD”-ben és a
„TISZÁNTULI HIRLAP”-ban
megjelenjék.

HENCSEREK, plüss, szövet, bő-
vászon, diványok, afrik lőszőr ma-
racok, szalon és bõrgarniturrák kő-
szén kaphatók Debreczenszky kár-
pitosnál, Halköz 8. Javításokat ju-
tányos áron vállalok.

RÉSZLETFIZETESRE. Pálincaköz-
mosó- és lekvárfőzőüstök legolcsóbban
kaphatók részletfizetésre is Mándoki réz-
művesnél Debreczen, Arany János-utca 13
sz. al. t. Telefon 12-42.

Elsőrendű kárpitos

Szabó József Varga-utca 1. Szent Anna-
utca sarok. Kész hencserék raktáron.

FÜSZRRES tanuló felveszek, Glück,
Péterfia.

VÖRÖS bor legolcsóbban Glück Pé-
terfia-után kapható.

SZAKSZERÜ uszástárkés a Belvárosi
Göz- és Kádfüdőben, Pásti-utca 8.

HAZ gazdálkodóknak igen alkalmas,
modern 4 szobás beklőzhető lakással
410 öles telekkel kedvező fizetési feltéte-
lek mellett más vétel miatt eladó. Érte-
kezni Csokonai-utca 5.

PULTOKAT keresünk megvételre. Fo-
dor Telefon 846.

ORVOSI rendelőnek, irodának alkalmas
helyiség lakással átadó a fűtőcán. Cim a
kiadóban.

6-os CSÉPLŐGEP teljesen jó állapot-
ban eladó Megtekinthető az Egyetem épít-
kezési területén.

GÉPIRÓNÓ irodai vagy pénztárkezelő-
nő állást keres. Cim a kiadóban.

NŐI ruhavarrást házaknál is vállalok.
Dob zi 9. II. ajtó.

KIFUTÓ fiu és tanuló fe vételnek. —
Lindenfeld J. Jenő, Degenfelder 7.

EGY jobb családból való fiu tanulónak
felvételi ellátás-al. Lefkovits Mór vegyes-
kereskedő, H-Sámszon.

GAZDÁTISZT állást keres, kisegítő
cseplős ellenőrnék is elmegy. Cim Vö-
rsmari utca 32 sz. I

JOBB házból való fiut szabó tanulónak
felveszek. Séllyei József Péterfia-utca 42.

KI VOLNA hajlandó két évized óta
fennáll, jó hírnévnek örvendő női szabó-
ságonak a fűtőcán lakásából két szoba
es lészobát átengedni. Ajánlatot „Meg-
gyezés” jellegre a kiadóba.

ELCSERELNÉM nagy világos szoba és
nyári konyhából álló lakásomat hasonló-
val. Percecs-u. 21. Szabó.

BEJÁRÓNÓ vagy kisebb mindenek fel-
véte ik Garay-utca 16. sz. dr. Róna.

FÜGGÖNYÖK, székek és mindenemű
ingóságok legolcsóbban az Ingóságközveti-
tőnél.

KÉT mázsa búzát, vagy aranyparitást
fizetek különbejáratu egy vagy két szobás
utcai lakásért. Lehet butor nélkül is. Cim
Ingóságközvetítőnél.

MOSÓTEKNO és egy fajtiszta patkány-
fogó daxli eladó. Deák Ferenc-u. 24. Ke-
resztépület.

KELETI sirály és angol páva galambok
eladók Domb-u. 10.

ELADÓ 1 drb. forgó és 1 drb ismétő
psztolj, engedélyezett József kir, herceg-
uca 10.

2-3 URIEMBER jó házi kosztot kapna
uri családnál. Szappanos-u. 29.

TANONCOK felvételnék Harkányi szabó-
rász és kőfaragó Piac-u. 83.

ELADÓ vízvezetékhez való öntöttvasos
gárcső, vasrud, gázrezsó, búzának való
pes, képrámák, aklakok, ajtóok,
500 g-os szálnál tégla, köréző lámpa, 4
drb. kézikocsi, deszkadarabok Sárközy
Sándor fűszerkereskedőnél, Hatvan-utca.

BAB, köleskása, valódi makk kávé, 1
liter bor 8 ezer korona Sárközy Sándor
Fűszerkereskedőnél, Hatvan-utca. 10-25
liter tejet naponta átvesze.